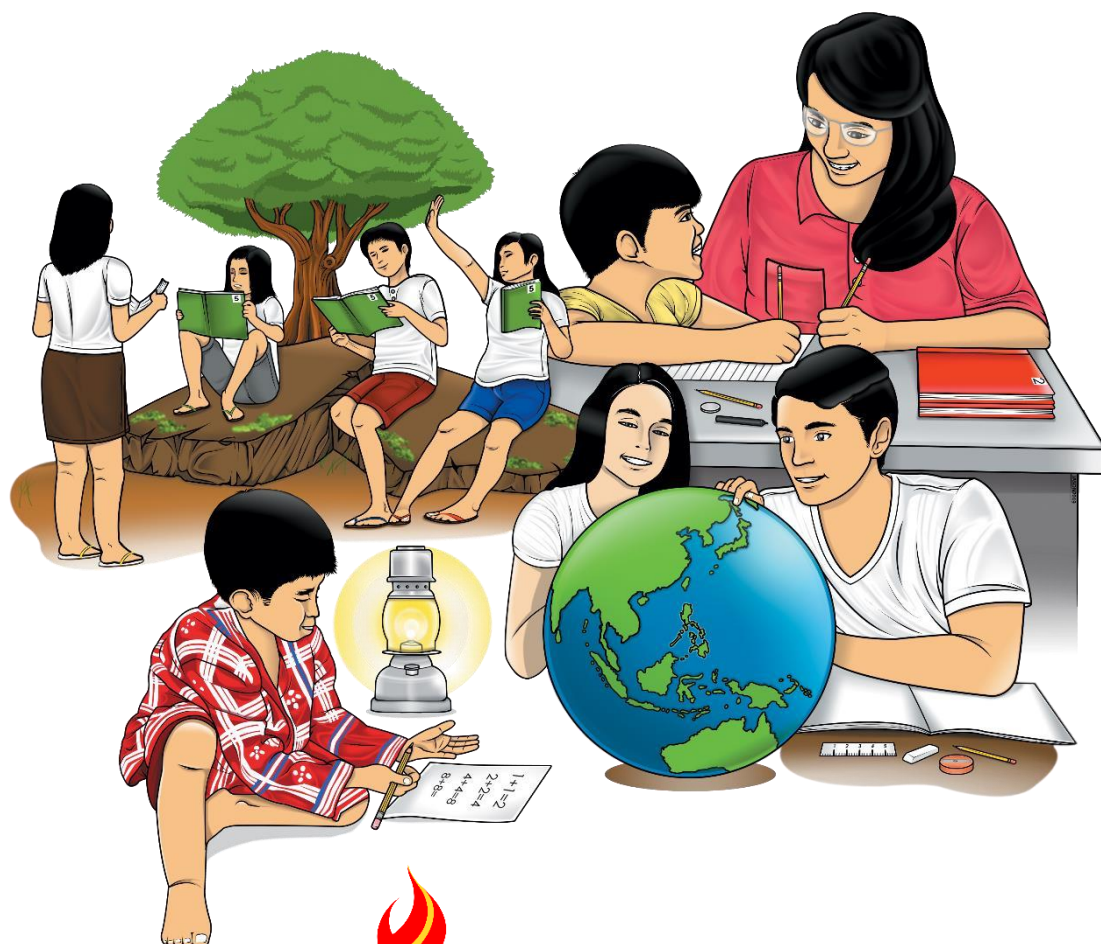

Araling Panlipunan

Una nga Graduhan – Modyul 2:
Relatibo nga Kinamumutangan han
mga Probinsiya han Rehiyon VIII

Aradman

May eskperyensiya na ba kamo nga may ada tawo nga may ada tawo nga nagbibiling hin estruktura ngan an iginsumat ansya an kaharani hini nga mas kilala nga estruktura kontra han imo ginbibiling?

Ini nga modyul ginhimu ngan ginsurat para makilal-an mo an kinamumutangan han mga probinsiya han atog kalugaringon nga rehiyon pinaagi han kasapit o kaharani nga lugar gamit an panguna nga direksiyon (primary direction).

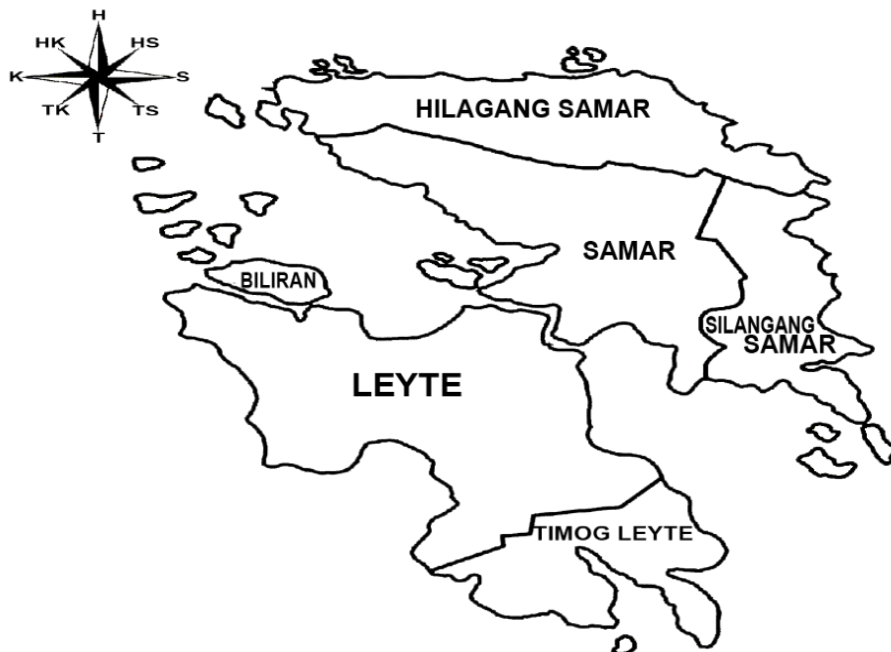
Dinhi hini nga modyul, ginlalaoman nga mahihimo nimo an masusunod:

1. Makikial-an an kada probinsiya han rehiyon base ha mga kasapit nga lugar;
2. Mailaladawan an kinamumutangan han mga probinsiya han rehiyon base ha nakapalibot nga mga lugar pinaagi han paggamit han panguna nga direksiyon.
3. Makakapaghatag kantidad nga kinamumutangan han probinsiya han kalugaringon nga rehiyon base han mga nakapalibot dinhi gamit an panguna nga direksiyon.

Maaram Ka Ba

Pag-adman an mapa han Rehiyon VIII. Pilia an tama nga baton ha kada pakiana ngan igsurat ha iyo test notebook.

1. Ano nga probinsiya an ada dapit ha Timog han mapa?
 - A. Biliran
 - B. Hilagang Samar
 - C. Silangang Samar
 - D. Timog Leyte
2. Ha ano nga direksiyon mabibilngan an probinsiya han Biliran?
 - A. Hilaga
 - B. Kanluran
 - C. Silangan
 - D. Timog

3. Ano nga probinsiya an dapit ha silanga han Leyte?
- A. Samar
 - B. Biliran
 - C. Hilagang Samar
 - D. Silangang Samar
4. Ano nga probinsiya an dapit ha kanluran nga bahagi han Silangang Samar?
- A. Leyte
 - B. Samar
 - C. Hilagang Samar
 - D. Timog Leyte
5. Hain nga mga pamulong an TAMA?
- A. An Leyte mahihikit-an ha may direksiyon ha hilaga han Timog Leyte.
 - B. An Hilagang Samar dapit han silanga nga direksiyon han Samar.
 - C. Ada ha kanluran nga dapit an Rehiyon VIII an probinsiya han Timog Leyte.
 - D. Ngatanan tama.

Maupay ngan nakuha mo batunon an mga pakiana! Nakalabay nga modyul, nahibaruan mo an pagtudlok han kinamumutangan han usa nga probinsiya gamit an panguna ngan ikaduha nga mga direksiyon ngan lokasyon.

Balika naman yana an iyo naadman ha pamaagi ha pagbaton han mga pakiana ha ubos. Pag-admi an mapa han Rehiyon VIII.

Aralin 1

Relatibo Kinamumutangan han mga Probinsiya han Rehiyon VIII

Dinhi hi nga aralin makikilal-an mo an kinamumutangan han mga probinsiya han aton nga kalugaringon nga rehiyon uyun han mga nakapalibot nga gamit han mga panguna nga direksiyon.

Panumdum

Pamilnga ha Rumbay B an karuyag sidngon han iginpapakita nga mga simbolo ha Rumbay A. Igsurat dida bakante nga linya an letra han angay nga baton.

Rumbay A	Rumbay B
1. 	b. salog
2. 	a. ospital
3. 	c. bukiron
4. 	d. kagurangan
5. 	e. bulkan
6. 	h. eskuwelahan
7. 	g. linaw
8. 	f. umpas
9. 	i. kabablayan
10. 	j. kadagatan
	k. bukid

Maaram ka ba?

Ang Relatibong Lokasyon

Zandra C. Cinco

Pangunahin at pangalawang direksiyon
Iyong napag-aralan sa unang mga leksiyon
Maging kahalagahan nito’y batid mong lubos
Pati kinaroroonan ng mga lugar ay malalaman ng tama’t maayos

Kapag lokasyon ng isang lugar ay gusto mong ituro
At suriing maigi katabi nitong edipisyo
Kung ito ba ay malapit sa pamilihan o paaralan
Oh di kaya sa plasa at simbahan

Kung ang mapa naman ang iyong gagamitin
Lugar at karatig-pook dito ay tutukuyin
Subalit kapag relatibong lokasyon ang pagbabasehan
Ang isang lugar na gustong makita’y malalaman

Bigyang pansin ang mapa ng rehiyon otso
Ito ay binubuo ng iba’t-ibang mga pulo
Kaya’t kung ang lokasyon nito ang pagbabatayan
Karatig na pook ay siguradong magbabago ang kinalalagyan

Ating suriin ang lokasyon ng Leyte sa isang banda
Sa hilagang kanluran, ito’y ating makikita
Ngunit kung Samar naman ang ating titingnan
Sa hilagang direksiyon ito ay matatagpuan

Relatibong lokasyon ay marapat na pag-aralan
Para ito ay lalong pang maunawaan
Nang pagkalito ay siguradong maiwasan
At mga magagandang lugar ay tiyak na mapupuntahan.

Ano an nahibaruan mo han tula? Isurat ha iyo test notebook an mga kinaadman .

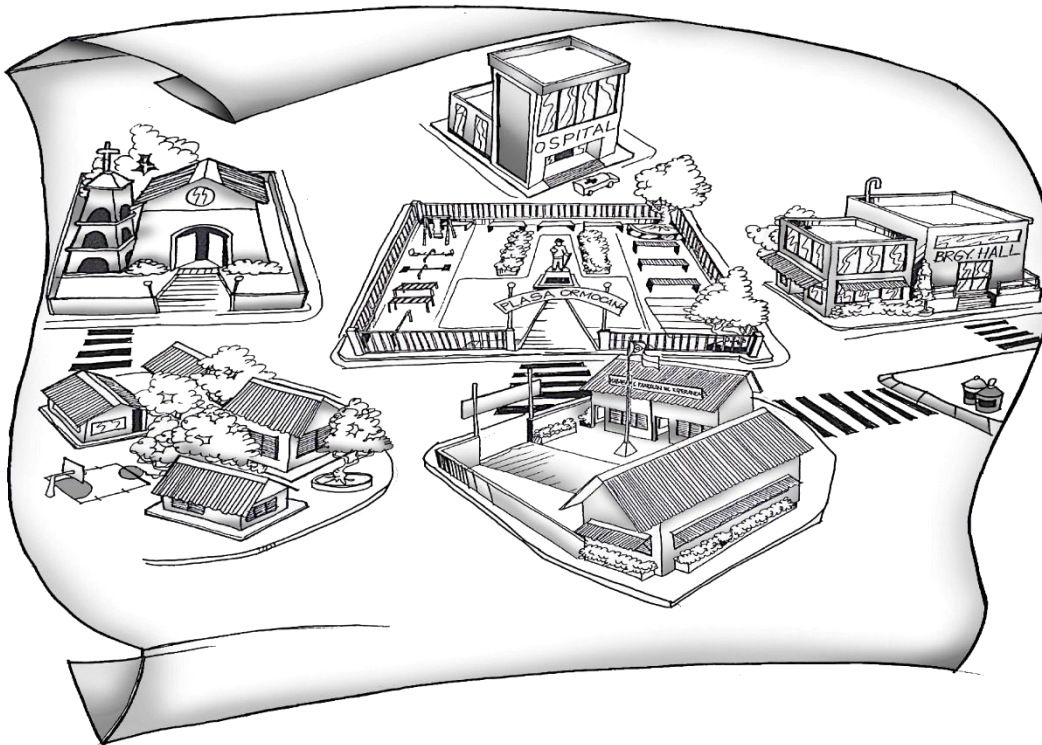
Adman 'ta

Mabibilngan an kinamumutangan han usa nga lugar diri la pinaagi hin paggamit han mga panguna ngan ikaduha nga mga direksiyon, paggamit han distansiya han magkalainlain nga mga butang, simbolo ngan panigamnan kundi puwede gihapon mabilngan pinaagi han mga nakapalibot hin lugar.

Pananglitan, kun karuyag mo igsumat iton kinamumutanag hiton iyo balay, puwede mo igsumat an iyo mga kahagrani o di ngani an mga nakapalibot ha iyo balay. Harani ba kamo eskuwelahan, merkado, o dagat?

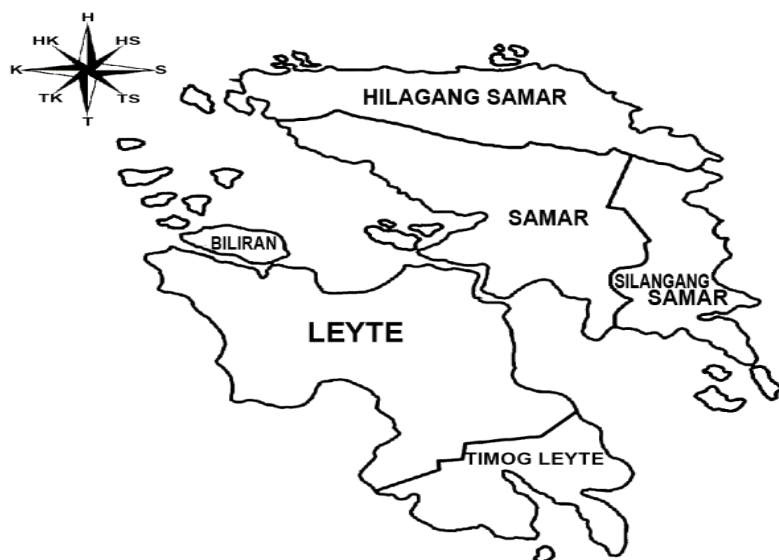
Kun lugar liwat ha mapa an karuyag igsumat, pwede gamiton an mga panhigrani nga lugar. Diri eksakto nga kinamumutangan iton ginsusumat hiton sinisiring nga relatibo nga kinamumutangan pero puwede ini magamit para makit-an an lugar nga ginbibiling

Gamita nga pananglitan an mapa.

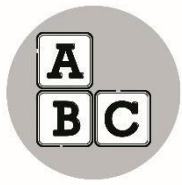
Pagbasehi iton plasa nga makikit-an ha butnga hiton ngatanan nga mga estruktura ha ladawan. Hain makikit-an iton plasa? Ano nga estruktura iton makikit-an ha atubangan hini? Ano nga estruktura liwat iton makikit-an ha luyo? Kun pagbabasehan liwat an estruktura han barangay hall, aanhon mo pagsumat hiton kinamumutangan hiton plasa? Kun tikang liwat ha munisipyo ngan nakaatubangan ka ha plasa, ano nga estruktura ito makikit-an ha imo may tuo nga direksiyon?

Kitaa iton mapa hiton Rehiyon VIII. Kun pagbabasehan iton magkalailain nga mga probinsiya nga nakomponer hiton rehiyon, makikit-an nga nag-iiba-iba iton kinamumutangan hini. Pananglitan, kun pagbabasehan an probinsiya han Leyte, iton kinamumutangan hini makikit-an ha Norte-Katundan nga direksiyon dida hiton mapa. Pero kun an pagbabasehan liwat iton probinsiya han Samar, aadto liwat kinamumutangan hini ha norte nga direksiyon hiton Leyte.

Pag-admi an mga kinamumutangan han magkalain-lain nga probinsiya han rehiyon VIII. Buhata ini pinaagi ha bulig hiton makikit-an nga mapa.

1. Nakikit-an iton probinsiya han Leyte ha may direksiyon nga Timog hiton Samar.
2. Nakikit-an iton probinsiya han Biliran ha may direksiyon nga Katundan hiton Samar
3. An Silangang Samar makikit-an ha may Hilagang-Silangan han Leyte.
4. An Samar makikit-an ha may Timog nga direksiyon hiton probinsiya han Hilagang Samar.
5. An makikit-an ha may Hilaga nga direksiyon hiton probinsiya han Timog Leyte.

Kadugangan nga Buruhaton

Buruhaton A

Base han iyo nabasa nga aralin, kitaan maupay an ideya han mga pamulong. Igsurat an **Tama** kun eksakto nga pahayag ngan **Mali** kun diri. Isurat an iyo baton ha notebook.

1. An probinsiya han Hilagang Samar makikit-an ha may sinirangan dapit han rehiyon.
2. An probinsiya han Leyte makikit-an ha may timog han mapa.
3. An probinsiya han Samar makikit-an ha may parte ha sinirangan han rehiyon.
4. An probinsiya han Biliran makikit-an liwat ha may norte han Leyte.
5. An probinsiya han Silangang Samar makikit-an ha may sinirangan nga parte han rehiyon.

Buruhaton B

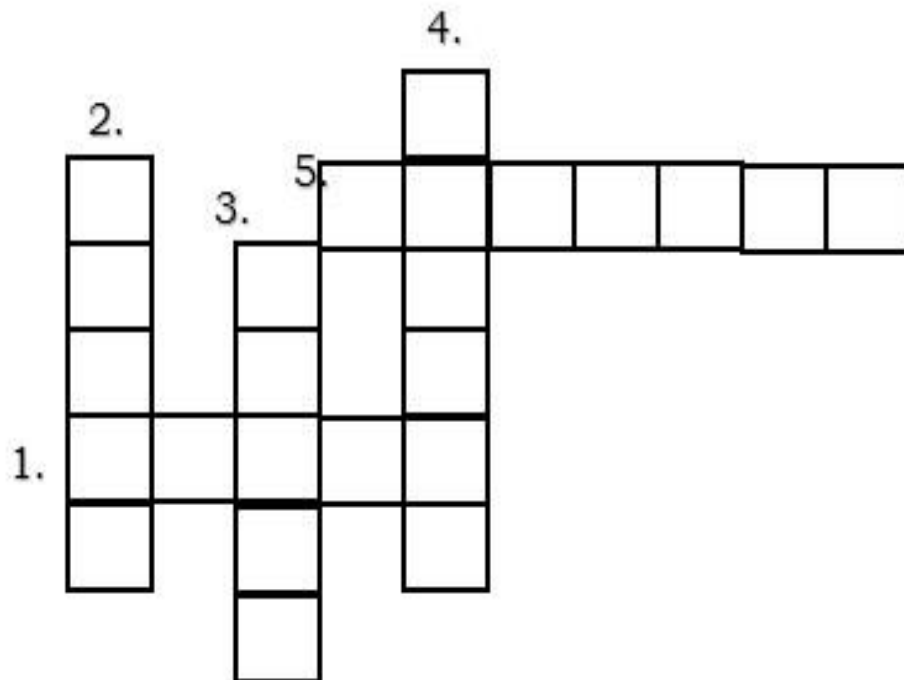
Batoni an word puzzle. Butangin han eksakto nga pulong uyon ha pahayag nga nakaladawan ha ubos.

Tipa-ubos

2. Probinsiya nga aadto ha norte han Timog Leyte
3. Probinsiya nga aadto ha katundan han Silangang Samar
4. Direksiyon nga nakatudlok ha nakaturo North Arrow

Pabalabag

1. Direksiyon nga nakabutanga ha Timog Leyte
5. Probinsiya nga aadto katundan nga parte han mapa

Akon Nahibaruan

Ano ang tawag han direksiyon o kamutangan han usa nga lugar pinaagi han nakapalibot ngan hiripid nga lugar hini?

Pun-in an eksakto nga pulong kada blanko para mabug-os an ideya han kada pamulong. Himu-I ini ha imo notebook.

1. An _____ makikit-an ha direksiyon han norte han Rehiyon VIII.
2. An probinsiya han Timog Leyte na makikit-an ha may _____ na parte han rehiyon.
3. An _____ makikit-an ha may sinirangan nga direksiyon han rehiyon.
4. An probinsiya han Biliran makikit-an liwat ha may _____ nga direksiyon han rehiyon.
5. An probinsiya ha Leyte nga makikit-an ha norte han _____.

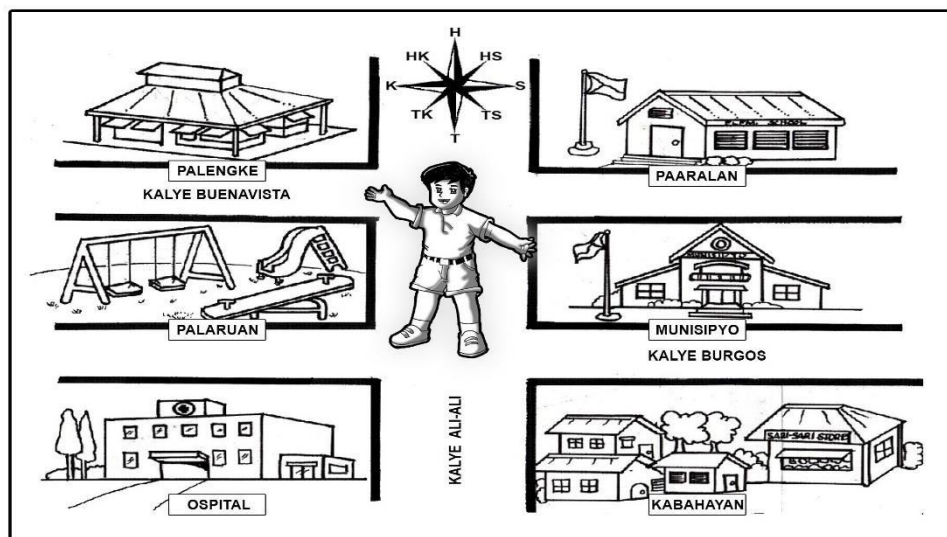

Akon Mabubuhat

Pag-admi an mapa. Ihatag an mga detalye nga kinahanglanon base ha relatibo nga kinamumutangan han lugar. Igsurat an baton ha malimpyo nga papel.

Pananglitan:

An palaruan aadto dapit ha katundan han bata.

1. _____.
2. _____.
3. _____.
4. _____.
5. _____.

Pagsukol han Nahibaruan

Pag-admi an mapa, Batoni an masunod na mga pakiana. Kilal-a an mga probinsya uyon han mga direksiyon.

1. Kun ikaw aadto ha Leyte, ano nga probinsiya makikita-an ha Timog.
A. Biliran
B. Hilagang Samar
C. Silangang Samar
D. Timog Leyte
2. Hi Mrs. Luna aadto Samar. Karuyag niya magnakasyon sa Hilagang Samar. Hain hiya nga direksiyon makadto?
A. timog
B. norte
C. sinirangan
D. katundan
3. Ano nga probinsiya an makikita mo ha Sinirangan han Rehiyon VIII?
A. Biliran
B. Hilagang Samar
C. Silangang Samar
D. Leyte

4. Ano nga probinsiiya an sapiti han Timog Leyte tipakadto ha norte nga direksyon?
- A. Biliran
 - B. Hilagang Samar
 - C. Leyte
 - D. Silangang Samar
5. Hi Mano Juan na naukoy ha Palo. Makadto hiya ha siyudad han Maasin. Ngain hiya makadto?
- A. norte
 - B. katundan
 - C. sinirangan
 - D. timog

Kadugangan nga Buruhaton

Pagdrowing hin usa nga parke. Igbutangan masunod nga mga direksiyon.

1. monumento – butnga han pamasyadahan
2. mga bukaran nga tanaman – ha may sinirangan han monumento
3. dako nga puno – katundan han mga tanaman
4. uruyagan – ha may norte han pamasyadahan
5. linaw –ha may timog han pamasyadahan

Mga Baton

Panunomdom

1. G
2. D
3. C
4. K
5. B
6. A
7. F
8. I
9. H
10. J

Inadman

1. D
2. B
3. D
4. B
5. A

Mga Buruhaton

Buruhaton B

1. Timog
2. Leyte
3. Samar
4. Hilaga
5. Biliran

Mga Buruhaton

Buruhaton A

1. Tama
2. Mali
3. Mali
4. Tama
5. Tama

Akon Nahibaruan

1. Hilagang Samar
2. Timog
3. Silangang Samar
4. Kanluran
5. Timog Leyte

Akon Mabubuhat

Depende han baton han kada
bata
Pananglitan:
An palaruan aadto dapit ha
katundan han bata.

Pagsukol han Nahibaruan

1. D
2. B
3. C
4. C
5. D